Autor Guste Santini
Nedjelja, 24 Srpanj 2016 10:24

Iznoseći podatke o stanju proračuna za prvu polovinu godine ministar Marić je, što je dobro, najavio smanjenje porezne presije na plaće. To poduzetnici očekuju od uspostave Lijepe naše. Međutim, tome je ministar Marić dodato da se razmišlja i o smanjenju poreza na dodanu vrijednost. To me je zabrinulo. Samnjenje poreza na dodanu vrijednost u ovom trenutku bilo bi, blago rečeno neprimjereno. Rasprava o (ne)mijenjanju osnovne porezne stope poreza na dodanu vrijednost mogla bi dramatično povećati tenzije na relaciji: izvoznici – uvoznici.

Stariji se čitatelji sjećaju vječne teme u bivšoj državi (koja je nastavljena i u Lijepoj našoj) da li aprecirati ili deprecirati tadašnji dinar. Razvijenije republike i pokrajina Vojvodina zagovarale su deprecijaciju nacionalne valute kako bi se povećala izvozna konkurentnost njihovog gospodarstva. Manje razvijene republike i pokrajina Kosovo bili su na drugoj strani – zahtjevali su aprecijaciju dinara kako bi uvozili što jeftinije. Na kraju je pobijedio šticung. I danas u Lijepoj našoj nije prestala rasprava da li je kuna precijenjena ili podcijenjena i da li je treba deprecirati ili je i dalje zadržati u relativno fiksnom odnosu prema euru. Opet se radi o istoj staroj temi razvijeni (orijentirani prema izvozu) Â – nerazvijeni (usmjereni na domaće tržište).

Kako smo postali dio jedinstvenog gospodarskog prostora EU smanjile su se rasprave o deprecijaciji kune, ali su sve glasniji zahtjevi kako bi bilo dobro smanjiti osnovnu stopu poreza na dodanu vrijednost kako bi se, gle čuda!, povećao standard hrvatskih građana, posebice onih koji imaju male prihode. Tako je početak ovog tisućljeća obilježilo takmičenje političkih stranaka, HDZ-a i SDP-a, kako će smanjiti osnovnu poreznu stopu poreza na dodanu vrijednost. Tako suprostavljanje struke kako nije razumno smanjivati, u postojećem poreznom sustavu osnovnu poreznu stopu odnosno uvođenje novih sniženih poreznih stopa, predstavlja gotovo „Istočni grijeh“. Rezultati u turizmu, koji nam se temeljem političkih i inih okolnosti, naparosto događaju bez bilo kakvog dokaza da smo primjerenom politikom dinamizirali turističku djelatnost „rezultirao“ je smanjenjem porezne stope od 25 na 13%. Pri tome se zaboravlja da turizam koristi turističku rentu, a smanjenje poreza na dodatnu vrijednost valja identificirati kao dodatnu subvenciju. Nije mi jasno zašto šuti tekstilna, drvana i druge djelatnosti niske dodane vrijednosti.

U više napisa, od kojih neke možete naći na ovim stranicama, ukazao sam na činjenicu da nestaje nacionalna u korist tržišne države. Ovo ne znači nestanak države kao takve, već redefiniranje nezine uloge. Tržišna država imerativno nalaže ekonomsku politiku koja će maksimalno povećati konkurentnost gospodarstva; na strani ponude. Porez na dodanu vrijednost nije ništa drugo u tržišnoj državi već naknada, renta, za korištenje tržišnog kapaciteta odnosne tržišne države. Izneseno sugerira kako je nužno smanjivati poreze i doprinose na faktore proizvodnje. Ignoriranje iznesene činjenice znači prohibitivno ponašanje ekonomske politike prema „svojim“ poduzetnicima.

Gospodo političari,

Ne dirajte postojeći sustav PDV-a. Mogu se složiti da se snižena stopa PDV-a u turizmu vrati na 25%. Mogu se složiti da bi bilo dobro preispitati održivost postojećih nižih poreznih stopa. Sve što nam u fiskalnom pogledu donosi porez na dodanu vrijednost (uvećano za iznos II. stupa mirovinskog osiguranja) valja usmjeriti u pravcu smanjenja doprinosa, posebice koje plaćaju poslodavci, te povećanja neoporezivog dijela dohotka i smanjenja porezne progresije. Što se tiče oporezivanja kapitala prdlažem povrat zaštitne kamate na kapital, te smanjenje postojeće porezne stope poreza na dobit od 20 na 10%. Osim toga smanjite, ili bolje rečeno ukinite, raznorazne doprinose koji zapravo predstavljaju oporezivanje kapitala. (Usput rečeno, zalažem se za potpunu integraciju poreza na dohodak i poreza na dobit.) Uvedimo, dakle, porezni sustav koji će podržati gospodarsku aktivnost na jedinstvenom europskom, odnosno globalnom tržištu. Nemojte dozvoliti da se suficit na tekućem računu platne bilance „izbriše“ da bi se zadovoljili partikularni interesi. Dobor je rekao guverner Vujčić izvnozno orijentirano gospodarstvo je zravi rast.